

СРПСКА НАУКА ДАНАС / SERBIAN SCIENCE TODAY

ИДЕЈНЕ ОСНОВЕ ЗА ОРГАНИЗАЦИЈУ МЕЂУНАРОДНОГ НАУЧНОГ ЧАСОПИСА

1. ПРИСТУП

Задужбину Андрејевић основали су 18. септембра 1994. године Душанка и Коста **Андрејевић**, професори Београдског универзитета, с циљем пружања подршке и помоћи даровитим научницима из Србије и расељења. Помоћ и подршка односе се првенствено на монографско презентирање научних резултата насталих на основу истраживања која претходе писању докторских дисертација, магистарских теза и специјалистичких радова одбрањених према прописима који важе у Србији. Научници из српске дијаспоре уживају исти статус као и научници из Србије по нострификацији радова у складу са поменути прописима. *Задужбина* подржава и штампање научних студија у монографском облику насталих после стицања академских и научних звања аутора у зависности од оцене научног доприноса.

Поред научних радова, *Задужбина* подржава и мастере, а 2011. године отворила је програм за избор најбољих матурских радова, негујући потенцијални научни подмладак. Радови изабрани на основу система конкурса приређују се према **Стандардима издавачке делатности Задужбине Андрејевић** и штампају у оквиру девет наменских библиотека у зависности од садржаја, верификације, академског звања и старости аутора. Пропозиције за учешће на конкурсима *Задужбине* дефинисане су правилима и критеријумима за сваку библиотеку.

За објављивање научних радова до краја 2015. године било је 40 конкурса, за мастере 15 и за матурске пет. Од оснивања *Задужбине* до новембра 2015. објављено је више од 1250 монографија у тиражу од око 360.000 примерака, са више од 54 милиона одштампаних страна текста.

У избору радова и спровођењу адекватне праксе ангажовани су, поред уредништва, чланови Научног савета и девет редакцијских одбора у којима на волонтерској основи делује око 130 особа – научника, универзитетских наставника и чланова САНУ. (О активностима *Задужбине* видети сајт <http://zandrejevic.rs/>)

Полазећи од резултата постигнутих у афирмисању српске науке и бројних аутора, оснивачи сматрају да је логичан наставак развоја *Задужбине* покретање и издавање међународног **мултидисциплинарног научног часописа** у коме би аутори из Србије, српске дијаспоре и региона објављивали своје радове. Часопис је отворен и за остале научнике како би „размена знања“ доприносила општем напретку.

Часопис **Српска наука данас** био би нов облик међународне афирмације даровитих научника које *Задужбина* подржава већ више од 20 година. С обзиром на досадашње искуство, оснивачи *Задужбине* очекују да ће часопис имати тенденцију међународне промоције са растућим угледом. Први предуслов је **формирање репрезентативног редакцијског одбора** који би чинили истакнути научници из Србије, дијаспоре и региона – *на тај начин би се објединила снага српске науке јер је само тако могућ њен развој у светским релацијама.*

2. РЕАЛИЗАЦИЈА ИДЕЈЕ

Идеја о покретању часописа **Српска наука данас** остварује се редоследом према излагању које следи.

2.1. Формирање редакцијског одбора

Редакцијски одбор часописа чиниће чланови који живе у Србији и чланови из српске дијаспоре и региона. Битне компоненте за избор чланова редакцијског одбора засноване

су на њиховој жељи да се пружи подршка развоју младих научника у Србији, дијаспори и региону као и на осећају националног поноса за улагање у развој младих који ће, с временом, стварати предуслове за развој, напредак и препород Србије.

Сарадња се заснива на доброчиной основи која у српском задужбинарству траје скоро хиљаду година, што ће се истицати у одговарајућим приликама. Подсећамо да *Задужбина Андрејевић* једина у Србији негује задужбинарство – добротинство у науци.

Статус члана редакцијског одбора постиже се прихватањем улоге коју назначује идеја о организацији српског међународног часописа са српском редакцијом попуњавањем формулара Евиденциони лист за учешће у њеном остварењу, на основу којих оснивачи именују чланове редакцијског одбора са мандатом од пет година. Сличну праксу *Задужбина* негује већ више од 20 година при именовању чланова Научног савета и редакцијских одбора библиотека.

Део редакцијског одбора из Србије чиниће чланови актуелног Научног савета и редакцијских одбора библиотека у којима се објављују монографије, што ће представљати важну функционалну везу са издавачком делатношћу *Задужбине*.

2.1.1. Процедура ангажовања чланова редакцијског одбора

У интересу рационалног коришћења времена угледних чланова редакцијског одбора часописа и ослањајући се на задовољавајућу праксу избора радова за објављивање, оснивачи *Задужбине* сматрају да комуницирање са члановима редакцијског одбора часописа треба да се обавља првенствено електронским путем. Текстови аутора достављали би се такође електронским путем и анонимно на оцену члановима редакцијског одбора према научним областима које су навели у формулару Евиденциони лист.

Рад редакцијског одбора часописа искључује одржавање састанака, као што се то, иначе, годинама чини када су у питању редакцијски одбори библиотека *Задужбине*.

Вреди напоменути да ће *Задужбина* повремено издавати и тематске бројеве часописа што ће захтевати адекватан организациони приступ, нарочито у погледу уређивања. Замисљено је да уредници тематских бројева буду истакнути научници у датим областима који прихвате ангажман у редакцијском одбору часописа.

3. ПРИПРЕМА АУТОРСКИХ ТЕКСТОВА

За сваку библиотеку *Задужбине* постоје правила и критеријуми за уношење ауторског дела у издавачки план, те ће и за објављивање чланака у часопису бити дефинисани посебна правила и критеријуми у којима ће бити обједињено све од значаја за писање и публикување, укључујући и детаљно техничко упутство за припрему радова.

3.1. Електронска верзија часописа

Прихваћени текстови чланака презентирају се научној јавности и у електронском облику чиме се увећава могућност да се о научном предмету и аутору сазна и стварају се услови за шире коришћење текстова, цитирање, критику и слично.

Електронска презентација одговара штампаној верзији часописа.

3.2. Техничко уређење

Досадашња издања *Задужбине* указују на одговарајући квалитет техничког уређења примереног научним издањима, што ће имати утицај и на уређење часописа. Општи став је да часопис треба да на савремен начин презентира актуелне научне ставове. С обзиром на то да је часопис окренут свим научним областима, што је оснивачки задатак *Задужбине*, веома је важно да се технички (графички) реше питања особености и заједништва у представљању чланака из различитих научних области.

Извесно је да ће часопис равноправно третирати научне области, гране и дисциплине као што већ две деценије чини *Задужбина*, а у зависности од интересовања аутора, броја прихваћених радова и интересовања научне јавности. Техничким уређењем и распоредом прихваћених чланака у часопису обезбедиће се потребна аутономија за научне области, уз уважавање научних грана и дисциплина. С тим у вези истичемо да часопис *Српска наука данас* нема тенденцију да развија поједине научне области, гране и дисциплине, што треба да је првенствено задатак наменских часописа, већ тежи да буде трибина на којој би даровити научници, уз подршку високо рангираног редакцијског одбора, износили, у прикладној форми, своје погледе научној јавности.

4. ОСТАЛА ПИТАЊА ОД ЗНАЧАЈА ЗА ИЗДАВАЊЕ ЧАСОПИСА

Динамика излагања, формат, штампа, тираж, дистрибуција, маркетинг и друго решаваће се поступно, полазећи од става оснивача *Задужбине* да часопис, уз подршку редакцијског одбора, треба да достигне одговарајући национални и међународни научни ниво, да ефикасно представља српску науку, да стигне до важних научних одредишта и потенцијалних корисника и критичара, да буде отворен за савремене научне трендове и унапређивање презентовања научне мисли.

Часопис ће, као што је наведено у Приступу (део 1. овога текста), бити отворен и за радове научника изван „српског корпуса“. У том смислу неговаће се принцип „**размена знања**“, којим се *Задужбина* руководи и приликом избора и објављивања научних монографија.

5. ШТА ЋЕ ЧАСОПИС НЕГОВАТИ

Из досадашњег излагања то се да претпоставити. Ипак, износимо и следеће. Аутори чланака који се објављују у часопису имаће прилику да саопштавају резултате својих истраживања значајних и актуелних научних тема за које постоје изражене могућности за употребу у теорији и пракси.

Часопис ће објављивати научне радове од значаја за развој науке који нису раније објављивани и који афирмишу ауторе и институције у којима настају, као и прегледне текстове монографског карактера. Објављиваће, такође, резимее докторских дисертација, научних студија које финансира државна управа, монографија које су издали *Задужбина*, САНУ и други, као и остале научно вредне радове и резимее – извештаје са научних конференција и конгреса.

Истичући укратко оно што ће часопис неговати, потребно је, ради прецизности, указати и на то шта часопис неће неговати. То се првенствено односи на:

- импровизације научне мисли које се не ослањају на признате научне методологије које се користе у истраживањима,
- опште информације, политичка и научно неутемељена саопштења и друге текстове који нису засновани на научним истраживањима и анализама и имају слаб ослонац у науци,
- текстове којима се квазинаучно шокира и забавља јавност, спекулације у науци и слично,
- текстове у којима се подстиче верска, национална, расна и родна нетрепељивост и неједнакост,
- прегледне текстове уџбеничког и приручничког садржаја,
- генерално све текстове који не могу да издрже научну критику,
- текстове који садрже плагијате или аутоплагијате,
- текстове у којима се вређају или нападају други аутори.

У закључку ове идејне основе истичемо генерални став – часопис ће деловати у релацијама високог друштвено одговорног понашања у научној презентацији.